

VELKOMMEN TIL FORÆLDREBESTYRELSEN OG FORÆLDRERÅDET i kommunale klynger

Indhold

Rammerne for forældreindflydelse i kommunale klynger	4
Forældrebestyrelsens sammensætning	5
Forældrerådets sammensætning	5
Hvem kan være forældrevalgt bestyrelsesmedlem og forældrerådsmedlem?	6
Udtræden af forældrebestyrelsen og forældrerådet	6
Tavshedspligt	6
Opgaver og kompetencer for forældrebestyrelsen og forældrerådet	7
Klyngeledelsen	7
Kommunen	7
Forældrebestyrelsen	7
Den endelige arbejdsgiverkompetence	8
Forældrerådets kompetencer og opgaver i kommunale klynger	8
Principper for det pædagogiske arbejde i klyngen	9
Pædagogiske læreplaner for børn 0-5 år - på klyngeniveau og i enheden	9
Børnemiljø	10
Budgetramme	11
Ansættelse af personale	11
Samarbejdet mellem forældrebestyrelse og forældreråd	12
Københavns Kommunes organisation og styre	13
Forvaltningerne	13
Selvforvaltning	13
Dialogforum for dagtilbud 0-18	13
Lovgrundlag	14
Oversigt over Københavns Kommunes dagtilbud:	14
Københavns Kommunes tilbud om pasning	14
Kontaktoplysninger til Børne- og Ungdomsforvaltningen – herunder de enkelte områder	14
Forældreorganisationer	14
Styrelsesvedtægt For X – Klynge I Københavns Kommune	15
Forretningsorden For Forældrebestyrelsesmøder I Kommunale Klynger I Københavns Kommune	19
Forretningsorden For Forældrerådsmøder I Kommunale Klynger I Københavns Kommune	20

Kære forælder

Dét at blive valgt ind i forældrebestyrelsen i sit barns dagtilbud, er en opgave med store muligheder for indflydelse på rammerne for og udviklingen af institutionen.

I Københavns Kommune har vi i Børne- og Ungdomsudvalget ønsket at skabe nogle rammer for forældrebestyrelsesarbejdet, der giver størst mulig kompetence og ansvar til forældrene.

Det er helt afgørende for at skabe gode dagtilbud, hvor alle børn trives, at forældrene har størst mulig indflydelse på principperne for dagtilbuddenes arbejde. Ansvar og kompetence giver de bedste betingelser for aktive og engagerede forældre – og det lægger jeg stor vægt på!

Som forældrevalgt bestyrelsesmedlem indgår man i samarbejde med ledelse og personale i institutionen om at sikre sammenhænge og dialog;

Sammenhæng mellem barnets liv i institutionen og familiens liv derhjemme – og *dialog* om hvordan institutionen og forældrene kan medvirke til skabe denne sammenhæng.

I den nye institutionsstruktur skal der i de kommunale klynger fremover oprettes en forældrebestyrelse på klyngeniveau og et forældreråd i hver enhed. Samarbejdet og dialogen mellem forældrebestyrelse og forældreråd bliver afgørende for udviklingen af klyngen som helhed og den enkelte enheds særpræg.

Jeg håber at denne vejledning giver jer et godt overblik og en god start på forældrebestyrelsesarbejdet. Rigtig god arbejdslyst!

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Anne Vang', written in a cursive style.

Børne- og Ungdomsborgmester Anne Vang

Velkommen til forældrebestyrelsen og forældrerådet i dit barns klynge. Med denne vejledning kan du hurtigt skabe dig et overblik over dine muligheder for at præge dit barns hverdag i de kommunale klynger i Københavns Kommune.

Formålet med denne vejledning er at formidle rammerne for forældrebestyrelses- og forældrerådsarbejdet i klynger i Københavns Kommune og give nyvalgte medlemmer, nye ledere og nyt personale et overblik over, hvad forældrebestyrelses- og forældrerådsarbejdet indebærer.

Vejledningen er revideret med indførelsen af ny institutionsstruktur i januar 2011. For de kommunale klynger er det nye, at der skal oprettes en forældrebestyrelse pr. klynge og et forældreråd pr. enhed.

Vejledningen indeholder oplysninger om forældrebestyrelses og forældreråds kompetence og handlemuligheder. Vejledningen giver også oplysninger om Københavns Kommunes organisatoriske opbygning. Bagerst i vejledningen er standardstyrelsesvedtægten for kommunale klynger, og forretningsordener for forældrebestyrelser og forældreråd.

Vejledningen henvender sig til

- Medlemmer af forældrebestyrelser og forældreråd i kommunale klynger
- Klyngeledere, pædagogiske ledere og pædagogisk personale

Rammerne for forældreindflydelse i kommunale klynger

Den lovmæssige hjemmel for forældrebestyrelser og institutionsbestyrelser er dels baseret på dagtilbudsloven, Lov nr. 501 af 06/06/2007 om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge: For dagtilbud gælder §§ 14-16.

For fritidshjem gælder §§ 48-50. Herudover reguleres forældrebestyrelsesarbejdet af forvaltningsloven, retssikkerhedsloven og offentlighedsloven

Ved alle kommunale klynger skal der vælges en forældrebestyrelse med et flertal af forældre. Ved alle enheder i klyngerne skal der vælges et forældreråd.

Klubtilbud retter sig mod større børn og unge, som i højere grad selv skal sætte præg på indholdet i tilbuddene. Udover at enhederne med klubtilbud skal være repræsenteret i klyngens forældrebestyrelse, kan det enkelte klubtilbud selv organisere brugerindflydelsen. Den skal tilrettelægges sådan, at det sikres, at alle brugere ud fra egne erfaringer og interesser har mulighed for at blive involveret i aktiviteter og beslutningsprocesser. Det kan for eksempel være ved at etablere interessegrupper, arbejdsgrupper, stormøder og klubråd.

Forældrebestyrelsen og forældrerådene i klynger skal arbejde inden for de lovgivningsmæssigt fastsatte rammer i Dagtilbudsloven. Derudover skal arbejdet foregå inden for de rammer og mål, som Københavns Kommune har opstillet for dag-, fritids- og klubtilbud:

- Pædagogisk Perspektivplan som gælder for 0-5 års dagtilbud
- Målsætninger for fritidshjem og KKFO'er
- Målsætninger for klubber
- Københavns Kommunes Børne- og Unge politik
- Københavns Kommunes Inklusions- og integrationspolitik.
- Københavns Kommunes læsepolitik

Forældrebestyrelsens sammensætning

Forældrerepræsentanter: Forældrebestyrelsen i klyngen skal bestå af mindst én forældrevalgt repræsentant for hver af klyngens enheder. Forældrerepræsentanten vælges af og blandt den enkelte enheds forældre.

Alle klyngens enheder skal være repræsenteret ved lige mange forældrerepræsentanter i forældrebestyrelsen. Det er klyngen, der fastsætter antallet af forældrerepræsentanter pr. enhed. Antallet af forældrevalgte repræsentanter skal dog altid udgøre et flertal i bestyrelsen.

Den pædagogiske leder er ansvarlig for, at der bliver afholdt valg til forældrebestyrelsen i den enkelte enhed.

Medarbejderrepræsentanter: Der skal vælges to eller tre¹ medarbejderrepræsentanter af og blandt de fastansatte medarbejdere i klyngen til forældrebestyrelsen. Disse medarbejderrepræsentanter i forældrebestyrelsen har stemmeret.

De enheder, der ikke er repræsenteret ved en medarbejderrepræsentant med stemmeret, kan vælge en medarbejderrepræsentant uden stemmeret som medlem af forældrebestyrelsen. Medarbejderrepræsentanter uden stemmeret tæller ikke med, når det skal opgøres, om der er forældreflertal i bestyrelsen.

Repræsentant for de pædagogiske ledere: Der vælges en repræsentant for de pædagogiske ledere, som deltager i forældrebestyrelsens møder uden stemmeret. Repræsentanten for de pædagogiske ledere vælges ligeledes af og blandt de pædagogiske ledere i klyngen.

Klyngelederen: Klyngelederen kan hverken vælges eller deltage i valget af medarbejderrepræsentanter. Klyngelederen forudsættes at fungere som forældrebestyrelsens sekretær eller sagsbehandler og deltager i møderne. Med sekretær eller sagsbehandler menes, at det er klyngelederens ansvar at forberede sagerne og forelægge spørgsmål for forældrebestyrelsen, herunder at belyse punkterne på en sådan måde, at bestyrelsen har mulighed for at træffe en kvalificeret beslutning på det foreliggende grundlag. Dagsordenen udarbejdes af formanden² for bestyrelsen i samarbejde med klyngelederen, og klyngelederen står for udsendelse af dagsorden og referat. Derimod er der intet til hinder for, at det er et medlem af bestyrelsen, og ikke klyngelederen, der tager referat af forældrebestyrelsens møder.

I forældrebestyrelsen kan derudover for eksempel sidde repræsentanter fra lokalområdet, fra foreninger eller lignende. Forældrebestyrelser har pligt til at føre protokol over møderne og skrive beslutningsreferater fra møderne. Den brede forældrekræds skal have mulighed for at se, hvilke beslutninger der træffes på bestyrelsesmøder. Derfor skal referaterne offentliggøres som led i forældresamarbejdet. Det skal sikre, at man som almindelig forælder kan indgå i dialog med forældrerepræsentanterne i bestyrelsen. Referaterne kan hænges op på en opslagstavle i enhederne eller lægges på enhedernes eller klyngens hjemmeside, så alle forældre kan holde sig orienteret om beslutningerne. Referaterne må ikke indeholde personlige oplysninger om personale, børn eller forældre - se afsnit om tavshedspligt.

Forældrebestyrelsesmøderne i kommunale klynger er åbne, medmindre forældrebestyrelsen beslutter sig for at holde hele eller dele af mødet lukket. Der kan ikke udbetales diæter til medlemmer af forældrebestyrelser eller compensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Forældrerådets sammensætning

Der oprettes et forældreråd for hver enhed. Det er op til den enkelte enhed at beslutte størrelsen på deres forældreråd. Den eller de forældre, der er valgt i enheden til at sidde i forældrebestyrelsen, er

- 1 Antallet af medarbejderrepræsentanter med stemmeret afhænger af klyngens størrelse. Hvis der er tre enheder eller derunder i klyngen, vælges to medarbejderrepræsentanter med stemmeret. Hvis der er fire enheder eller derover i klyngen, vælges der tre medarbejderrepræsentanter med stemmeret.
- 2 Formanden og næstformanden vælges af og blandt forældrerepræsentanterne i bestyrelsen.

automatisk medlem af forældrerådet. Øvrige forældrevalgte medlemmer vælges af og blandt forældrene i enheden.

Reglerne om afholdelse af valg, valgbarhed og valgret følger i øvrigt forældrebestyrelsens bestemmelser. Forældrerådet fastsætter selv en forretningsorden for sit arbejde. Københavns Kommune har udarbejdet en forretningsorden, som forældrerådet kan vælge at følge.

Hvem kan være forældrevalgt bestyrelsesmedlem og forældrerådsmedlem?

Ved forældre forstås de personer, der på tidspunktet for valget til forældrebestyrelsen eller forældrerådet har del i forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i klyngen, eller den forælder, hvor barnet opholder sig mest, men som ikke nødvendigvis har del i forældremyndigheden. Kommunalbestyrelsen kan dog også tillægge personer, der har den faktiske omsorg for barnet, valgret og valgbarhed. Herved forstås for eksempel:

- Personer, som har et barn boende hos sig i døgnpleje efter bestemmelserne i serviceloven.
- Personer, der har indgået ægteskab eller registreret partnerskab med indehaveren af forældremyndigheden over et barn, og som tilhører samme husstand som forældremyndighedsindehaveren og barnet (det er herved en forudsætning, at forældremyndigheden ikke er delt mellem forældrene).
- Ugifte samlevende, der tilhører samme husstand som forældremyndighedsindehaveren, og hvor den ene part i husstanden har forældremyndigheden over barnet³.

Der kan højst gives valgret til to personer pr. barn, men der kan kun sidde én repræsentant pr. barn i forældrebestyrelsen eller forældrerådet. Ingen kan stemme ved fuldmagt. Forældre, der er ansat i klyngen, har stemmeret vedrørende valg af forældrerepræsentanter til forældrebestyrelsen, men kan ikke vælges som forældrerepræsentanter.

Udtræden af forældrebestyrelsen og forældrerådet

Det er frivilligt for forældre og fastansat personale at stille op til forældrebestyrelsen – der er ikke tale om et borgerligt ombud. Medlemmer kan når som helst trække sig ud af bestyrelsen igen. Bestyrelsesrepræsentanterne udtræder af bestyrelsen, når valgperioden er afsluttet, medmindre genvalg har fundet sted. Forældrerepræsentanter skal udtræde af bestyrelsen, når barnet udmeldes af institutionen. En medarbejderrepræsentant udtræder af forældrebestyrelsen fra det tidspunkt, hvor den pågældende medarbejder har afleveret eller modtaget sin opsigelse. Suppleanter indtræder i bestyrelsen ved varigt forfald og deltager i øvrigt ikke i bestyrelsen.

Tavshedspligt

Forvaltningsloven⁴ pålægger en person, der virker inden for den offentlige forvaltning tavshedspligt. Tavshedspligten gælder, når der er tale om oplysninger, som efter loven er betegnet som fortrolige, eller hvis det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde oplysningerne for at varetage hensyn til offentlige eller private interesser. De kommunale klynger er omfattet af Forvaltningsloven.

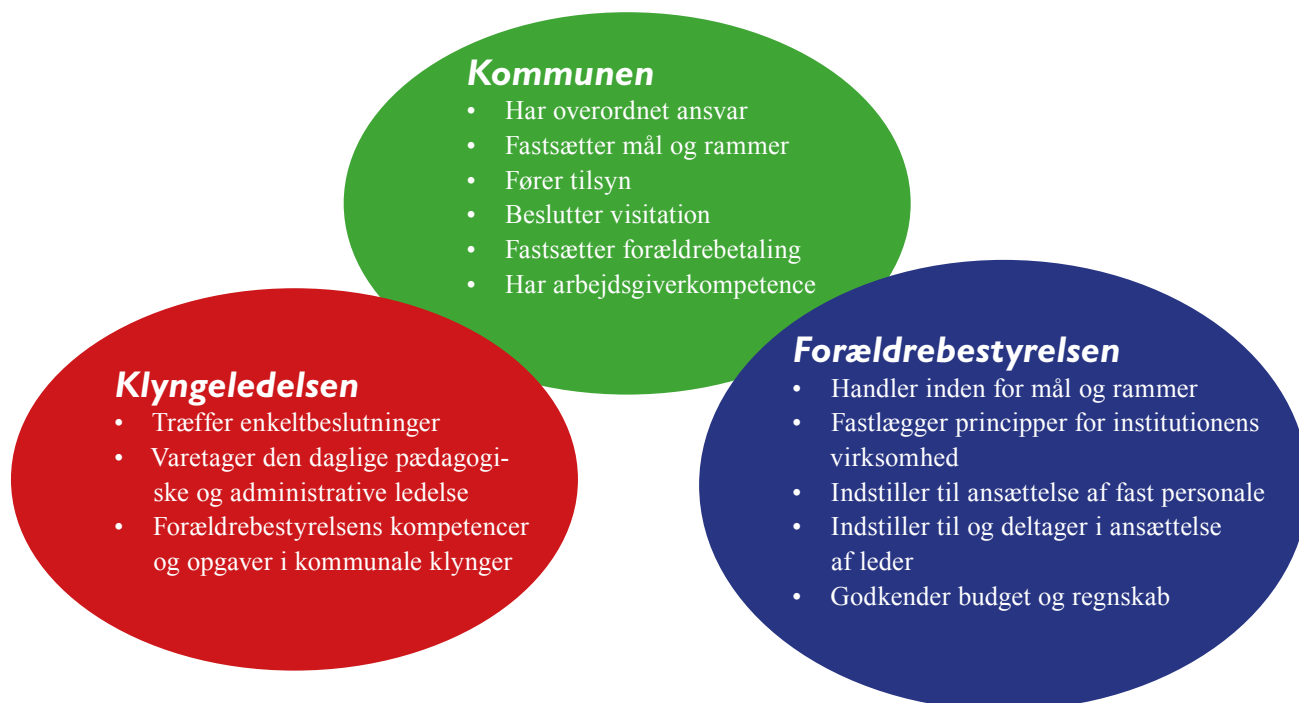
Både nuværende og tidligere medlemmer af forældrebestyrelser og forældreråd er omfattet af reglerne om tavshedspligt. Tavshedspligten gælder også efter udtræden af bestyrelsen og forældrerådet.

3 Afsnit 14.1.3.1 i vejledningen til dagtilbudsloven

4 § 27 i Forvaltningsloven

Opgaver og kompetencer for forældrebestyrelsen og klyngeledelsen

Kommunale klynger opererer med en tredeling af styrelsen. Kommunen, forældrebestyrelsen og klyngelederen udgør den helhed, der skal træffe beslutninger om kommunens dagtilbud og fritidshjem for børn. Områdeforvaltningen yder institutionerne rådgivning og vejledning, foretager tilsyn og træder aktivt ind blandt andet i forbindelse med budgetudmelding og personaleforhold.

Rammerne for forældrebestyrelsens arbejde i de kommunale klynger fremgår af en af kommunen fastsat standardstyrelsesvedtægt, se side 15. På baggrund af standardstyrelsesvedtægten fastsætter hver enkelt klynge en styrelsesvedtægt, hvor forældrebestyrelsen kan fastsætte det lokale formål og antallet af bestyrelsesmedlemmer. Af vedtægten fremgår blandt andet formålet med klyngen og bestyrelsens sammensætning. Københavns Kommune har udarbejdet en standardforretningsorden – se side 19. Forældrebestyrelsen kan vælge at udarbejde sin egen forretningsorden, dog er § 4 om stemmeafgivelse i standardforretningsordenen ufravigelig.

Forældrebestyrelsens minimumskompetence er fastsat i dagtilbudsloven⁵ og omfatter:

- Fastsætte principper for klyngens arbejde
- Inddragelse i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen på principperne for arbejdet med pædagogiske læreplaner i klyngen
- Inddrages i arbejdet med børnemiljøvurderingen på 6-9 års området.
- Forældrebestyrelse og klyngeleder fastsætter principperne for anvendelse af budgetramme
- Indstillingsret ved ansættelse af klyngeleder og pædagogisk leder
- Ret til deltagelse i samtaler ved lederansættelser

Dagtilbudsloven er en rammelov, der giver den enkelte kommunalbestyrelse (i Københavns Kommune er det Borgerrepræsentationen) mulighed for at udvide kompetencen for forældrebestyrelser. Københavns Kommune har givet forældrebestyrelserne i klynger en kompetence udover den lovgivningsmæssigt tildelte minimumskompetence.

I kommunale klynger gælder følgende om forældrebestyrelsens kompetence:

⁵ Dagtilbudsloven, § 14, § 15 og § 49

- Godkende klyngens budget og regnskab
- Fastsætte anvendelsen af ikke-budgetterede indtægter som eksempelvis sponsorstøtte
- Fastsættelse af lukkedage/koordinering mellem klyngens enheder

Derudover er det forældrebestyrelsens opgave at:

- Bidrage til samarbejdet mellem enheder i klyngen
- Sikre inddragelse af forældrerådene i relevante sager
-

Afgrænsning af forældrebestyrelsens kompetence

Forældrebestyrelsen kan ikke tage stilling til:

- Tilsynet med klyngerne
- Optagelse af børn
- Fastsættelse af forældrebetalingen

Den endelige arbejdsgiverkompetence

Forældrebestyrelsen skal ikke beskæftige sig med enkeltpersoners private forhold, fortrolige oplysninger og lignende, der er omfattet af tavshedspligten. Det er alene i forbindelse med deltagelse i ansættelsesudvalg med videre, at det er relevant for forældrebestyrelsen at have kendskab til oplysninger om enkeltpersoner.

Forældrerådets kompetencer og opgaver i kommunale klynger

Forældrerådet har til opgave at være sparringspartner for forældrebestyrelsen, således at den enkelte enheds pædagogiske særkende understøttes og videreudvikles.

Forældrerådets opgaver:

- Udtaleret i forhold til forældrebestyrelsens behandling af sager, der vedrører enheden.
- Organisere afstemning om madvalget blandt enhedens forældre (hvert andet år).
- Rådgive forældrebestyrelsen i forhold vedrørende den enkelte enhed og principielle problemstillinger vedrørende enheden.
- Forældreråd og pædagogisk leder fastlægger principper for enhedens budget inden for de rammer og principper, der er fastsat i forældrebestyrelsen. Herunder principper for prioriteringen af midler til pædagogiske aktiviteter.
- Inddragelse i arbejdet med enhedens pædagogiske læreplan, herunder:
 - Udarbejdelse, evaluering og opfølgning.
 - Bidrage til at sikre børnemiljøperspektivet i enhedens pædagogiske læreplan.
 - For 6-9 års området: enhedens børnemiljøvurdering
- Indstillingsret ved ansættelse af personale i enheden, og ret til deltagelse ved ansættelse af pædagogisk leder i enheden.
- Forældrerådet skal præsenteres for evalueringen af enhedens pædagogiske læreplan.
- Forældrerådet kan stille forslag om placering af lukkedage til forældrebestyrelsen.

Nedenfor kan du læse mere om udvalgte af forældrebestyrelsens og forældrerådets opgaver.

Principper for det pædagogiske arbejde i klyngen

Forældrebestyrelsen skal fastsætte principper for klyngens pædagogiske arbejde. Forældrebestyrelsen skal diskutere, hvilke pædagogiske principper der gælder for klyngen, og hvordan der tages hensyn til dem i budgettet. På baggrund af de fastsatte principper formulerer klyngen nogle mål for klyngens virke i det kommende år. Det betyder, at forældrebestyrelsen kan formulere et ønske om, i hvilken retning klyngen skal bevæge sig. Principperne gælder for fire år, og skal herefter revideres.

Eksempler på de områder, forældrebestyrelsen i klyngen skal fastlægge principper for:

- Det pædagogiske arbejde i klyngen, herunder principper for arbejdet med de pædagogiske læreplaner.
- Samarbejdet mellem daginstitution og samtlige forældre
- Dialogen mellem forældrebestyrelsen, forældreråd og forældregruppen som helhed
- Samarbejdet med andre bestyrelser
- Normer for forplejning, inventar m.v.
- Forældrenes egen medvirken i dagtilbuddet/fritidshjemmets hverdag
- Arbejdet med pædagogiske læreplaner for 0-5 år.
- Personalets sammensætning.

Hvad er et princip?

Et princip er en ufravigelig grundsætning eller leveregel, som udtrykker holdninger, værdier eller kvaliteter – et princip kan i denne forbindelse defineres som en ramme for det pædagogiske arbejde i klyngen, der giver mulighed for forskellige handlinger. Principper skal udstikke en retning, men skal være så rummelige at de giver plads til fortolkninger og valgmuligheder i praksis i den enkelte enhed.

Eksempler på principper:

- Børnene skal sikres muligheder for at arbejde med sang, musik og bevægelse og udvikle deres kreative evner.
- Børnenes læring skal tage udgangspunkt i nærmiljøets muligheder.
- Der skal være et højt informationsniveau til forældrene omkring aktiviteter og børnenes hverdag.

Det er klyngelederen, der overordnet har ansvaret for driften af klyngen, og sikrer, at der arbejdes i den retning, principperne angiver. Klyngelederen har det overordnede ansvar for klyngens samlede drift og kvaliteten i de enkelte institutioners ydelse.

Den pædagogiske leder har ansvaret for den daglige drift, ledelse af klyngens personale og arbejdet med den pædagogiske udvikling i klyngen med udgangspunkt i klyngens fælles principper.

Pædagogiske læreplaner for børn 0-5 år - på klyngeniveau og i enheden

Arbejdet med læreplanen giver forældrerådet og forældrebestyrelsen en konkret mulighed for at deltage i de pædagogiske diskussioner og prioriteringer for 0-5 års børnene i klyngen. Den pædagogiske læreplan giver anledning til løbende refleksion over de erfaringer, behov og ideer, som det daglige arbejde bringer med sig. Læreplanen er endvidere et fælles grundlag for dialog og samarbejde mellem forældreråd og forældrebestyrelse, ledelse og personale.

Den pædagogiske læreplan skal ligge på Københavns Kommunes hjemmeside www.kk.dk/daginstitutioner og være tilgængelig for alle forældre i klyngen.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes på enhedsniveau, mens der på klyngeniveau skal besluttes en række principper, for læreplansarbejdet, der skal forholde sig til de seks læreplanstemaer⁶. Forældrebestyrelsen skal inddrages i arbejdet med at beslutte principper for læreplansarbejdet. Det er klyngelederens ansvar at inddrage forældrebestyrelsen i dette arbejde.

De enkelte enheder i klyngen udarbejder hvert andet år en pædagogisk læreplan, der gælder for børn i 0-5 års alderen, og som skal udmønte de principper, der er besluttet på klyngeniveau. Læreplanen skal beskrive et eller flere fokuspunkter for de næste to år.

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes på grundlag af Pædagogisk Perspektivplan, som er Københavns Kommunes udmøntning af dagtilbudsloven. Personalet i den enkelte enhed skal hvert andet år foretage en evaluering af årets arbejde, herunder den pædagogiske læreplan og de valgte fokuspunkter. Derudover skal de nye fokuspunkter for de kommende to år beskrives.

Det er den pædagogiske leders ansvar at inddrage forældrerådet i udarbejdelsen, evalueringen og op-

Eksempel på arbejdsgangen når den pædagogiske læreplan bliver udarbejdet

Personalegruppen har sammen med den pædagogiske leder løbende drøftelser omkring deres pædagogiske praksis, og valg af fokuspunkter. Den pædagogiske leder præsenterer forældrerådet for en opsummering af disse drøftelser og forældrerådet kommer med deres input.

På baggrund heraf, beslutter den pædagogiske leder og personalet sig for to fokuspunkter for arbejdet i enheden i de næste to år. Fokuspunkterne er:

- Børn i bevægelse
- Anerkendende relationer

I valget af fokuspunkter har den pædagogiske leder inddraget forældrerådet i drøftelser omkring:

- Hvordan afspejler de to fokuspunkter klyngens principper?
- Hvilke mål har enheden for arbejdet med de to fokuspunkter og hvordan vil man evaluere på dem?
- Hvordan følges der op på arbejdet i relation til de to fokuspunkter i læreplanen?

Læreplanen evalueres i personalegruppen sammen med den pædagogiske leder. Den fremlægges for forældrerådet som bidrager med sine overvejelser. I den overordnede evaluering af klyngens arbejde med principperne inddrager klyngelederen forældrebestyrelsen.

følgningen af den pædagogiske læreplan. Det er den pædagogiske leder og personalet, der har kompetencen til at beslutte, hvilke metoder der anvendes, når det pædagogiske arbejde evalueres og forældrene inddrages i arbejdet.

Børnemiljø

I dagtilbudsloven er der krav om, at sætte fokus på børnemiljøet i daginstitutionerne.

6 De seks temaer er Alsidig personlig udvikling, Sociale kompetencer, Sprog, Krop og bevægelse, Naturen og naturfænomener og Kulturelle udtryksformer og værdier. Læs mere i dagtilbudsloven § 8-10.

For 0-5 års dagtilbud er der krav om, at der arbejdes med børnemiljøperspektivet i den pædagogiske læreplan. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan hvordan arbejdet med et godt børnemiljø bliver en integreret del af det pædagogiske arbejde. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv.

For 6-9 års dagtilbud skal der udarbejdes en børnemiljøvurdering for hver enhed med børn i 6-9 års alderen. En børnemiljøvurdering er en skriftlig kortlægning af den enkelte enheds fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Børnemiljøvurderingen skal beskrive eventuelle børnemiljøproblemer og indeholde handleplaner for forbedringer. Vurderingen skal foretages hvert andet år.

Klyngelederen skal inddrage forældrebestyrelsen i det generelle arbejde med børnemiljøvurderingen, og den pædagogiske leder skal inddrage forældrerådet i arbejdet med enhedens børnemiljøvurdering. Inddragelsen kan være gennem dialog, interview eller spørgeskema.

Det er op til den pædagogiske leder at bestemme, hvilke metoder der anvendes, når børnenes miljø skal vurderes, og forældrene inddrages. Københavns Kommune har udarbejdet materiale, som kan anvendes til at foretage børnemiljøvurderingen.

Budgetramme

Forældrebestyrelsen fastsætter principper for anvendelse af budgetrammen. Klyngelederen fremlægger ud fra en udmeldt budgetramme et budget, der skal godkendes af forældrebestyrelsen. Klyngelederen skal orientere forældrebestyrelsen om de forskellige muligheder for at sammensætte budgettet. Klyngelederen står for at udmønte budgettet og sørge for, at der er overensstemmelse med kommunens retningslinjer og lovgivningens rammer. Klyngelederen eller forældrebestyrelsen kan rette henvendelse til områdeforvaltningen, hvis der opstår uenighed om klyngens budget. Området vil da mægle i den konkrete sag og træffe eventuel beslutning.

Klyngelederen skal i budgetlægningen i dialog med den pædagogiske leder og forældrerådet omkring den enkelte enheds budget.

Ansættelse af personale

I Københavns Kommune har forældrebestyrelser indstillingsret ved ansættelse af pædagogisk leder, klyngeleder og evt. afdelingsleder, samt ret til deltagelse ved lederansættelser i klyngen.

Indstillingsret betyder at forældrebestyrelsen har ret til at pege på den/de ansøger/ere, som de ønsker skal have stillingen. Det er forvaltningen/ledelsen, der har den endelige kompetence til at træffe afgørelse om, hvilken ansøger der skal have stillingen.

Forældrerådet har indstillingsret ved ansættelse af personale i enheden, og ret til deltagelse ved ansættelse af pædagogisk leder og afdelingsleder i enheden. I praksis betyder det, at man som forældrerepræsentant kan deltage i et indstillingsudvalg⁷. Når forældrerådet indstiller ved ansættelse af personale i enheden, skal dette forelægges og godkendes af forældrebestyrelsen. Indstillingsretten kan også udøves ved, at en eller flere repræsentanter, men ikke nødvendigvis alle, fra forældrebestyrelsen eller forældrerådet får adgang til gennemsyn af nogle, men ikke nødvendigvis alle, ansøgninger.

7 Et indstillingsudvalgs opgaver er eksempelvis at medvirke til udarbejdelse af stillingsopslag, udvælgelse af ansøgere og deltagelse i ansættelsessamtaler. Udvalget kan indstille en ansøger til stillingen, men det er den leder, der har ansættelseskompetencen, som træffer den endelige beslutning.

Samarbejdet mellem forældrebestyrelse og forældreråd

Forældrebestyrelsen har beslutningskompetence inden for de områder, der er beskrevet i denne vejledning. For forældrerådene er der beskrevet en række konkrete opgaver og deres rolle er, at fungere som sparringspartnere for forældrebestyrelsen, samt at arbejde med enhedens pædagogiske aktiviteter. Forældrerådene kan over for klyngebestyrelsen afgive udtalelser og indstillinger om alle spørgsmål, der berører den pågældende enhed, som for eksempel omkring enhedens pædagogiske læreplan, børnemiljøvurdering og principielle problemstillinger vedrørende enheden. Forældrerådene skal inddrages i arbejdet med at fastlægge principper for enhedens budget inden for de rammer og principper, der er fastsat i forældrebestyrelsen. Herunder principper for prioriteringen af midler til pædagogiske aktiviteter, ligesom de skal inddrages i arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Eksempel på hvordan forældrerådet kan være sparringspartner for forældrebestyrelsen

I klyngens forældrebestyrelse har man besluttet, at man gerne vil afholde et fælles temamøde om børnesundhed for alle forældrene i klyngen. Et af fokuspunkterne skal være sund kost. I en af enhederne i klyngen har man haft stor succes med at inddrage forældrerådet aktivt i enhedens kostpolitik. Forældrebestyrelsen inviterer forældrerådet fra enheden til at komme på et bestyrelsesmøde og fortælle om deres erfaringer med kostpolitikken. Forældrebestyrelsen bruger erfaringerne i planlægningen af temamødet, hvor en repræsentant fra forældrerådet holder et kort oplæg, om deres erfaringer med at blive inddraget i arbejdet med kostpolitikken.

Efterfølgende foreslår forældrebestyrelsen at man i de kommende år sætter fokus på kost, og forældrebestyrelsen sender et forslag til et princip for dette arbejde, i høring hos forældrerådene i enhederne.

Det er vigtigt, at der er en god kommunikation mellem de enkelte forældreråd og forældrebestyrelsen. Bindeleddet mellem de to instanser er den eller de forældre, der er valgt til forældrebestyrelsen, og som derfor også sidder i forældrerådet. For disse forældre kan der være en høj mødeaktivitet, og det er vigtigt, at der bliver taget højde for dette, når forældrerådets og forældrebestyrelsens møder planlægges.

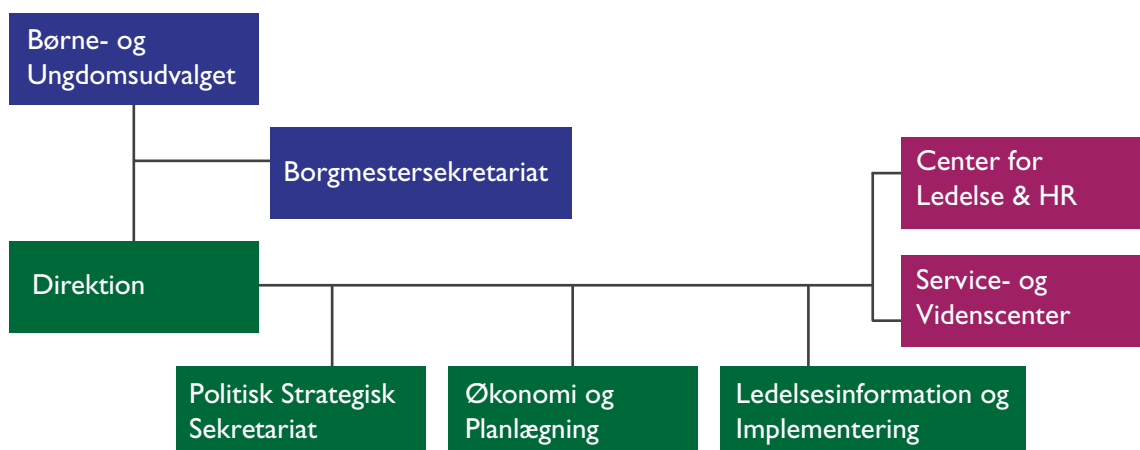
Københavns Kommunes organisation og styre

Københavns Kommunes styre består af et økonomiudvalg og seks udvalg, der arbejder med hver deres fagområde. Hvert af udvalgene har en borgmester som formand. Formanden for Økonomiudvalget er overborgmesteren. Borgerrepræsentationen er Københavns øverste politiske myndighed og udstikker rammerne for udvalgenes opgaver.

Forvaltningerne

Københavns Kommune har syv forvaltninger. Hver forvaltning løser opgaver for et af de syv udvalg. Den københavnske styreform kaldes et mellemformstyre med delt administrativ ledelse. Denne styreform blev indført som erstatning for det gamle magistratsstyre den 1. januar 1998.

Børne- og Ungdomsforvaltningen er organiseret på følgende måde:

Du kan læse mere om organiseringen af Børne- og Ungdomsforvaltningen her: <http://www.kk.dk/FaktaOmKommunen/Forvaltninger/Boerneforvaltningen/Organisering.aspx>

Selvforvaltning

Københavns Kommune har indført selvforvaltning på området for dagtilbud, fritidshjem og klub. Selvforvaltningsmodellen betyder, at klyngerne kan udvikle sig mere i den retning, som ledere, personale og forældre ønsker. Med selvforvaltningen får den enkelte klynge handlemuligheder og frihedsgrader. Det betyder eksempelvis, at klyngen kan prioritere fordeling af ressourcer mellem løn og den øvrige drift, så budgettet tilpasses de lokale forhold i klyngen. Desuden overfører den enkelte klynge automatisk eventuelt overskud/underskud til det efterfølgende år.

Børne- og Ungdomsudvalget sætter stadig de overordnede rammer og mål for dagtilbud, fritidshjem og klubber, men den enkelte klynge har selvforvaltning og metodefrihed inden for disse rammer.

Værdigrundlaget i Københavns Kommune bygger på fire værdier: *Tillid, dialog, respekt og ligestilling*. I tråd med dette lægges der et stort arbejde i have en dialog med forældrebestyrelserne i kommunen.

Dialogforum for dagtilbud 0-18

For at sikre dialogen mellem forældrerepræsentanterne på dagtilbudsområdet og politikkerne er der etableret 'Dialogforum for dagtilbud 0-18'. Dialogforum 0-18 mødes en gang årligt og deltagerne er bestyrelsesformænd fra klyngerne og en valgt forældrerepræsentant fra netværkene, samt alle medlemmer af Børne- og Ungdomsudvalget. Derudover inviteres Københavns Forældreorganisation til at deltage.

Hvis der er behov for lokale netværk mellem forældrebestyrelserne, skal der tages initiativ til dette i det enkelte område.

Lovgrundlag

- Dagtilbudslov
- Vejledning om dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud 2009.
- Offentlighedsloven
- Forvaltningsloven
- Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Oversigt over Københavns Kommunes dagtilbud:

www.kk.dk/daginstitutioner

Københavns Kommunes tilbud om pasning

www.kk.dk/pasning

Kontaktoplysninger til Børne- og Ungdomsforvaltningen – herunder de enkelte områder

<http://www.kk.dk/FaktaOmKommunen/Forvaltninger/Boerneforvaltningen/Kontaktinformation.aspx>

Yderligere oplysninger kan fås i den enkelte områdeforvaltning og på Københavns Kommunes hjemmeside www.kk.dk/pasning

Forældreorganisationer

Københavns Forældreorganisation (KFO) afholder løbende kurser for medlemmer af forældrebestyrelser. Se mere på KFO's hjemmeside: www.kfo.dk

Forældrenes Landsorganisation (FOLA) har udarbejdet en håndbog i bestyrelsesarbejde, som man kan rekvireres på FOLA's hjemmeside: www.fola.dk

Forældrerepræsentanterne i bestyrelsen og suppleanterne for disse vælges på et forældremøde i den enkelte enhed, som afholdes inden for perioden oktober til december. Den siddende bestyrelse indkalder til valg. Hvis der ikke eksisterer en forældrebestyrelse, er det klyngelederen, der indkalder.

Valgperioden påbegyndes umiddelbart efter valget og løber i to år, indtil nyvalg har fundet sted. Suppleanter vælges hvert år for et år ad gangen og indtræder i bestyrelsen, når et bestyrelsesmedlem har forfald eller udtræder af bestyrelsen. Hvis der er valgt flere suppleanter i enheden indtræder de i den rækkefølge, de er valgt, dvs. i forhold til antallet af stemmer.

Alle fastansatte medarbejdere i klyngen, bortset fra klyngelederen og de pædagogiske ledere, vælger medarbejderrepræsentanter til bestyrelsen og suppleanter for disse på et personalemøde. Personalemødet afholdes inden for perioden oktober til december, dog skal personalerepræsentanterne være valgt inden valg af forældrerepræsentanter. Valgperioden løber i to år og påbegyndes samtidig med de nyvalgte forældrerepræsentanter. Suppleanter vælges for et år ad gangen og indtræder i bestyrelsen i den rækkefølge, de er valgt, dvs. i forhold til antallet af stemmer.

§ 4. Valgbarhed og valgret

Forældre med børn i den enkelte enhed er valgbare og har valgret vedrørende forældrerepræsentanter i bestyrelsen. Ved afstemningen kan der afgives en stemme pr. barn indskrevet i enheden. Der kan kun vælges en forældrerepræsentant pr. barn/familie i klyngen.

Fastansatte medarbejdere i klyngen er valgbare og har valgret vedrørende medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen.

Medarbejdere i klyngen er ikke valgbare som forældrerepræsentanter.

Valg til bestyrelsen sker ved simpelt stemmeflertal, dvs. valgt er den/de personer med flest stemmer. I tilfælde af stemmelighed, hvorved der ikke kan træffes afgørelse om, hvem der er valgt til bestyrelsen, finder omvalg sted mellem de kandidater, der har fået lige mange stemmer. Stemmeafgivelse forudsætter deltagelse i møderne, og der kan således ikke stemmes ved fuldmagt.

§ 5. Udtrædelse af bestyrelsen

Et forældrevalgt bestyrelsesmedlem udtræder af bestyrelsen, når medlemmets barn ophører i den enhed, vedkommende er valgt i, hvorefter suppleanten indtræder.

En medarbejderrepræsentant udtræder af bestyrelsen med øjeblikkelig virkning fra det tidspunkt, hvor den pågældende har afleveret sin opsigelse/overflytningsbekræftelse eller har modtaget sin opsigelse. Suppleanten indtræder herefter i bestyrelsen.

§ 6. Forældrebestyrelsens konstituering

Bestyrelsen konstitueres på det førstkommande møde efter nyvalg. Formanden og næstformanden vælges af og blandt forældrerepræsentanterne i bestyrelsen. Klyngelederen indkalder til det konstituerende møde, som skal finde sted inden otte dage efter valget af forældrerepræsentanter til bestyrelsen.

§ 7. Forretningsorden

Bestyrelsen skal fastsætte en forretningsorden. Københavns Kommune har udarbejdet en standardforretningsorden, som bestyrelsen helt eller delvist kan følge. Dog er forretningsordenens § 4 ufravigelig.

§ 8. Forældrebestyrelsens opgaver

Det er bestyrelsens opgave at fastsætte principper for klyngens arbejde og for anvendelsen af en budgetramme for klyngen inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Forældrebestyrelsens opgaver:

- Fastsætter principper for klyngens arbejde
- Inddragelse i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen arbejdet med pædagogiske læreplaner i klyngen
- Inddrages i arbejdet med børnemiljøvurderingen på 6-9 års området.
- Forældrebestyrelse og klyngeleder fastsætter principperne for anvendelse af budgetramme
- Godkender klyngens budget og regnskab
- Fastsætter anvendelsen af ikke-budgetterede indtægter som eksempelvis sponsorstøtte
- Indstillingsret ved ansættelse af klyngeleder og pædagogisk leder
- Ret til deltagelse i samtaler ved lederansættelser
- Fastsættelse af lukkedage/koordinering mellem klyngens enheder
- Bidrage til samarbejdet mellem enheder i klyngen
- Sikre inddragelse af forældrerådene i relevante sager

Det er klyngelederens ansvar at inddrage forældrebestyrelsen i udarbejdelse, evaluering og opfølgning af principperne for den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen i dagtilbud, fritidshjem og klubber skal arbejde inden for de lovgivningsmæssigt fastsatte rammer i dagtilbudsloven, samt inden for de rammer og mål, som kommunen opstiller for sine dagtilbud, fritidshjem og klubber.

§ 9. Forældrebestyrelsens virksomhed

Der kan kun træffes beslutninger og handles på bestyrelsens vegne i bestyrelsens møder. Et enkelt bestyrelsesmedlem eller flere bestyrelsesmedlemmer kan således ikke træffe beslutninger på bestyrelsens vegne uden for bestyrelsens møder.

§ 10. Mødevirksomhed

Forældrebestyrelsen kan beslutte at afholde et møde eller en del deraf for lukkede døre.

§ 11. Forældreråd

Der oprettes et forældreråd for hver enhed. Det er op til den enkelte enhed at beslutte størrelsen på deres forældreråd. Enhedens forældrebestyrelsesrepræsentant/-er er automatisk medlem af forældrerådet. Øvrige forældrevalgte medlemmer vælges af og blandt forældrene i enheden.

Reglerne om afholdelse af valg og valgbarhed og valgret følger i øvrigt forældrebestyrelsens bestemmelser jf. §§ 3 og 4.

Valgperioden er 2 år og følger forældrebestyrelsens valgperiode.

Den pædagogiske leder er ansvarlig for, at der bliver afholdt valg til forældreråd i enheden.

Den pædagogiske leder deltager i forældrerådets møder, og medarbejderne skal have mulighed for at være repræsenteret i forældrerådet.

Forældrerådet fastsætter selv en forretningsorden for sit arbejde. Københavns Kommune har udarbejdet en standardforretningsorden, som forældrerådet kan vælge at følge.

§ 12. Forældrerådets opgaver

Forældrerådet har til opgave at være sparringspartner for forældrebestyrelsen, således at den enkelte enheds pædagogiske særkende understøttes og videreudvikles.

Forældrerådets opgaver:

- Udtaleret i forhold til forældrebestyrelsens behandling af sager, der vedrører enheden.
- Organisere afstemning om madvalget blandt enhedens forældre (hvert 2.år)
- Rådgive forældrebestyrelsen i forhold vedrørende den enkelte enhed og principielle problemstillinger vedrørende enheden
- Forældreråd og pædagogisk leder fastlægger principper for enhedens budget inden for de rammer og principper, der er fastsat i forældrebestyrelsen. Herunder principper for prioriteringen af midler til pædagogiske aktiviteter.
- Inddragelse i arbejdet med enhedens udviklingsdel af den pædagogiske læreplan, herunder: udarbejdelse, evaluering og opfølgning.
- bidrage til at sikre børnemiljøperspektivet i enhedens udviklingsdel af den pædagogiske læreplan.

For 6-9 års området:

- enhedens børnemiljøvurdering
- (Udgår: Deltagelse i ansættelsesudvalg ved ansættelse af pædagogisk personale i enheden.)
- Indstillingsret ved ansættelse af personale i enheden, og ret til deltagelse ved ansættelse af pædagogisk leder i enheden.
- Forældrerådet skal præsenteres for evalueringen af klyngens pædagogiske læreplan
- Forældrerådet kan stille forslag om placering af lukkedage til forældrebestyrelsen

§ 13. Ændring af styrelsesvedtægten

Denne styrelsesvedtægt er godkendt af Københavns Kommune. Ændring kan kun foretages af kommunen efter forudgående indhentet udtalelse hos forældrebestyrelsen.

Kommunen kan ændre styrelsesvedtægten med 3 måneders varsel. Ændring med kortere varsel kan ske, hvis forældrebestyrelsen og kommunen er enige herom.

Tiltrådt den

Stadfæstet den

Forældrebestyrelsen

FORRETNINGSORDEN FOR FORÆLDREBESTYRELSESMØDER

I KOMUNNALE KLYNGER I KØBENHAVNS KOMMUNE

- §1. Forældrebestyrelsens møder afholdes i en af enhederne i klyngen, medmindre bestyrelsen er enig om at afholde møde et andet sted. Møderne afholdes på skift i hver af institutionens enheder.
- §2. Forældrebestyrelsen afholder møder.
Bestyrelsen skal afholde ekstraordinært møde, når mindst halvdelen af bestyrelsen anmoder om det.
- §3. Klyngelederen udarbejder og udsender dagsordenen senest tre uger før mødets afholdelse. Yderligere dagsordenspunkter kan optages på dagsordenen indtil to uger før mødets afholdelse.
- §4. Forældrebestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af de stemmeberettigede medlemmer er til stede. Afstemninger foregår ved håndsoprækning. Beslutninger træffes ved simpelt stemmeflertal. Ved stemmelighed er formandens stemme udslagsgivende. Stemmeafgivelse forudsætter deltagelse i møderne, og der kan således ikke stemmes ved fuldmagt.
- §5. Ved hvert møde vælges ordstyrer og referent, medmindre klyngelederen forestår referatskrivningen.
- §6. Lederen uddeler referat af møderne snarest muligt efter mødets afholdelse. Referatet uddeles til samtlige forældrebestyrelsesmedlemmer og placeres i institutionen på et for forældrene tilgængeligt sted.
- §7. Forretningsordenen er godkendt på bestyrelsesmødet den _____

FORRETNINGSORDEN FOR FORÆLDRERÅDSMØDER

I KOMMUNALE KLYNGER I KØBENHAVNS KOMMUNE

- §1. Forældrerådets møder afholdes i enheden, medmindre forældrerådet er enig i at afholde møde et andet sted.
- §2. Forældrerådet afholder mindst 4 møder om året.
- §3. Det aftales ved hvert møde, hvem der indkalder til næste møde.
- §4. Dagsordenen udsendes med tre ugers varsel. Fast punkt på dagsordenen er "Nyt fra forældrebestyrelsen".
- §5. Ved hvert møde vælges ordstyrer og referent.
- §6. Referatet uddeles til samtlige forældrerådsmedlemmer og placeres i institutionen på et forældrene tilgængeligt sted.
- §7. Forretningsordenen er godkendt på forældrerådsmøde den _____